

Hogy dolgozott Szerbia a monarchia egysége ellen.

(Saját tudósítónktól.) Ismeretes, hogy a június 28-án Szerbiának küldött jegyzékben a „Narodna Odbrana” a monarchia ellenes működésére való utalás mennyire a szenzáció erejével hatott. Most módunkban van közölni annak a jegyzéknek erre vonatkozó 2. számú mellékletét, amelyet a monarchia a többi hatalomhoz intézett.

Kivonat a „Narodna odbrana” egyesület központi bizottsága által kiadott hasonló című egyesületi közlönyből. (Narodna odbrana, izdanje, tredisnog odbora narodna odbrane. Beograd, 1911. Nova stampajira „Davidovic”. Decanska ulica br. 14. Ljub. Davidovica).

Rövid bevezetés mindenekelőtt arra utal, hogy ez a röpirat „a Narodna odbrana összes munkálkodásának nem teljes, kimerítő tükré, mert több okból nem szabad lenni és nem lehet az.”

Ez az irat három részre oszlik, amelyek elseje 14 fejezetből áll és programmszerű, a második rész, az egyéleti tevékenységről szóló jelentés és a harmadik rész példákat sorol fel a hasonló külföldi egyesületek szervezésére nézve.

Az I. fejezetben, amely az első Narodna odbrana keletkezéséről és működéséről szól, megjegyzik, hogy ezt az egyesületet a Szerbiában Bosznia és Hercegovina annektálása következtében keletkezett népmozgalom alkalmából a következő célokkal alapították:

1. A nemzeti érzés emelése, buzdítása és szilárdítása.
2. Önkéntesek nyilvántartása és gyűjtése.
3. Önkéntes egységek alakítása és ezeknek fegyveres akcióra való előkészítése.
4. Önkéntes adományoknak, pénznek és más szükségleteknek gyűjtése a feladatok teljesítése céljából.
5. Egy külön felkelő csapat (Komité) szervezése, felszerelése és begyakorlása, amely külön és önálló hadviselésre van rendeltetve.
6. Akció kifejtése avégett, hogy a szerb nép minden más irányban is megvédelmeztesse.

Ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy az annexiónak a nagyhatalmak által történt elismerésével az egyesület a munkájának majdnem véget vetettek, ezért az egyesület fennálló szervezetének megtartása mellett a program újraszervezéséhez és új munkához fogtak, hogy hasonló alkalom ismétlődése esetén „a Narodna odbrana régi, vörös hadi lobogóját ki lehessen újra bontani.”

A II. fejezetben, amely „A mai új Narodna odbranáról” szól, mindenekelőtt ezt fejtik ki: „az annexió idején azt a tapasztalatot tették, hogy Szerbia nincs elkészülve arra a harcra, amelyre a viszonyok rákényszerítik, s hogy ez a harc, amelyet Szerbiá-

nak vállalni kell, sokkal komolyabb és súlyosabb, mint aminek gondolták volna: az annexió csak egyike volt azon csapásoknak, amelyekkel Szerbia ellenségei ez országra sújtottak, ezt számos más csapás előzte meg és számos más követni is fogja. Nehogy egy újabb megrohanás Szerbiát épp oly készületlenül érje, szüksége van arra, hogy elkészüljön, hogy dolgozzék”. Ennek a nép legszélesebb rétegeiben teljesítendő „munkának” céljaul „a nép előkészítését a harcra” jelölik meg „a nemzeti munka minden irányában, s a mai idő követelményeinek megfelelően” és erre szolgáló eszközök gyamánt kiemelik „a nemzeti öntudat erősítését, testgyakorlatokat, a gazdasági és egészségi jólétet, a kultura emelését stb.” — „amennyiben ezen a téren az állam mellett az egyén és társadalom működhet és működnie kell.”

A III. fejezet „A három főfeladat”, arra való utalással kezdődik, hogy a nemzeti öntudat Szerbiában nem olyan erős, mint aminek lennie kellene egy olyan országban, amely a maga 3 milliós kis részével reménye és támasza 7 millió járom alatt nyögő szerbnek. Az egyesület első feladata emel fogva a nemzeti öntudat megerősítése. Második feladata testgyakorlatok folytatása, a harmadik ennek a sportbeli tevékenységnek igazi értékelése.

A IV. „A lövészet ügyéről” szóló fejezetben a lövésben való jó kiképzésnek értékét emelik ki, különösen a szerb viszonyok szempontjából, mivel ott a katonai kiképzés csak hat hónapig tart. Ezek a fejtegetések a következő mondatban csúcsosodnak ki:

Egy új csapásnak, mint a minő az annexió volt, új Szerbiának kell elébe állania, ahol minden szerb a gyermektől az agastyáig lövész.”

Az V. fejezet, amely a „Narodna odbrana viszonyát a Sokolsághoz” tárgyalja, egy az államok erőfeszítéseiről szóló általános kulturpolitikai elmefuttatással kezdődik. Itt utalás történik Törökország hanyatlására és ezzel kapcsolatosan a következőket mondják:

„A régi törökök délen lassankint eltűnnek és népünknek csak egy része szenved uralmuk alatt. De új törökök jönnek északról, borzasztóbbak és veszedelmesebbek, mint a régiek. Kulturális szempontból és közgazdaságilag erősebben törnek ellenünk északi ellenségeink. Meg akarnak fosztani bennünket szabadságunktól, nyelvünkötől, össze akarunk törni bennünket. Az elkövetkezendő harcnak jelöljei érezhetők. A szerb nép a lenni vagy nem lenni kérdése előtt áll.

„Mit akarunk előadásainkkal”, a címe a VII. fejezetnek, amelynek leglényegesebb tartalma a következő: „A Narodna odbrana előadásokat rendezett, amelyek többé-kevésbé agitációs előadások voltak. Kifejtették új munkájuknak programját. Minden előadásunk az annexióról beszélt, a régi Narodna odbrana munkájáról és az újnak feladatairól. Az előadások sohasem fognak meg-

szünni agitációs előadások lenni, mindinkább az egyes szakok szerint fognak kifejlődni s társadalmi és nemzeti életünknek valamenyny kérdésével foglalkozni.”

A VIII. „Az asszony működése a Narodna odbranában”, IX. „A részletmunka” és a X. „A társadalom újjászülése” című fejezetekben a Narodna odbrana feladataira való utalással az egyesületi működésnek előkészítéséről és behatósabbá tételéről, valamint az egyének, a nép és az állam regenerálásának szükségességéről van szó.

A XI. fejezet, „Új Obolicek és Singjelicek”) bevezetőben a következőket mondja:

„Tévedés azt állítani, hogy Kossovo volt és elmúlt. Mi Kossovo kellős közepén vagyunk Mai Kossovunk a sötétség és tudatlanság, amelyben népünk él. Az új Kossovo többi oka az északi és nyugati határokon él: a németek, osztrákok és svábok, akik a mi szerb és szláv délink ellen elő akarnak nyomulni.”

Ezzel kapcsolatban Obilic és Singjelic hőstetteire való utalással rámutat a nemzet szolgálatában való önfeláldozásra és ezeket mondják: „A nemzeti munka áldozatokkal van egybekötve, nevezetesen Törökországban és Ausztriában, ahol ilyen munkásokat a hatóság üldöz s a börtönbe és a bitófára viszi őket. A sötétség és tudatlanság elleni harcban is szükség van ilyen hősökre. A „Narodna odbrana” nem kételkedik, hogy a svábok és egyéb velünk szembekezdülő ellenségek ellen fegyverrel és ágyúval folytatott harcban a mi népünk a hősöknek egész sorát fogja állítani. De a Narodna odbrana ezzel nincsen megelégedve, mert a mai úgynevezett békés viszonyokat is háborúnak tekinti és e mai harc számára, amelyet Szerbiában és a határon túl folytatnak, szintén hőöket követel.

A „testvérekkel és barátokkal való összeköttetésről” szól a XII. fejezet, amelynek leglényegesebb tartalma a következő mondatokba sűrítendő:

„A Narodna odbrana főfeladatai közé tartozik, közeli és távoli, a határon túl lakó testvéreinkkel és a világon lévő többi barátunkkal való összeköttetés. Ezen a szón „nép” a Narodna odbrana egész népünket érti, nemcsak a szerbiait. Reméli, hogy az általa Szerbiában teljesített munka a Szerbián kívül élő testvéreknek buzdításul fog szolgálni a magánkezdemenyezés munkájában való élénkebb részvételre, hogy erős szerb Narodna odbrana megteremtésével egyuttal végbenjen a mai új föllendülés valamenyny szerb területen.”

*) Obilic (Kobilic is) Milos — a szerb tradíció szerint — a rigómezei ütközet után a török táborba lopdott és meggyilkolta ott Murad szultánt (Kállay: „A szerbek története” I. köt.) Singjelic Stephan, resarai knez, a szerb fölkelés idejében (1807—1810.) játszott szerepét. 1809-ben Singjelic a csagrai rednutot védelmezte és mivel a tuleróval nem birt, övének egy részét, számos törököt és önmagát állítólag a levegőbe röpítette. (Kállay: „A szerb fölkelés története.”)

Ungár Benő
szállító

Szeged, Jókai-utca 1. sz.
Telefon 34.

Butorszállításokat helyben és vidékre, beraktározást száraz raktár helyiségben eszközöl

Házi-étterem kellemes kerthelyiségében

Kitűnő konyha. ✕ Kitűnő italok. ✕ Fiqelmes kiszolgálás.

Tisztelettel

Vasárnap délelőtt a magy. kir. honvédkatona ZENEKARA HANGVERSENYEZ.

Horváth Ferenc, vendéglős.

Vendéglőben

KÁVÉHÁZBAN

Fűszerkereskedésben

Csemegeüzletben

MINDENÜTT KÉRJEN HATÁROZOTTAN

SZT. ISTVÁN

duplamalátasört. az UTÁNZATOKTÓL!!

Csak ez az eredeti, a valódi!!!

ÓVAKODJÉK